

«Τα Γλυπτά του Παρθενώνα ανήκουν στην Αθήνα»

Με αφορμή τη 13η επέτειο του Μουσείου της Ακρόπολης, έξι βρετανοί βουλευτές, η πρόεδρος της Βρετανικής Επιτροπής για την Επανάσταση των Μαρμάρων και μία διάσημη (και Ελληνίδα πλέον) συγγραφέας καλούν το Λονδίνο να προσέλθει σε ειλικρινή διάλογο με την Ελλάδα

ΛΟΝΔΙΝΟ
ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗ
ΓΙΑΝΝΗΣ
ΑΝΔΡΙΤΣΟΠΟΥΛΟΣ

Την προσεχή Δευτέρα συμπληρώνονται 13 χρόνια από την ημέρα που έπεσε ένα από τα τελευταία οχυρά των δικαιολογιών που προβάλλουν οι Βρετανοί για να μην επιστρέψουν τα Γλυπτά του Παρθενώνα στην Αθήνα. Ήταν 20 Ιουνίου 2009 όταν άνοιξε για πρώτη φορά τις πύλες του το Μουσείο της Ακρόπολης, τα εκθέματα του οποίου έχουν το μοναδικό προνόμιο να «συνομιλούν» καθημερινά με το λίκνο τους: τον Παρθενώνα. Κι έτσι, κατέπεσε το επικείμενο ότι «οι Έλληνες δεν έχουν πού να τα στεγάσουν». Σήμερα, στη 13η επέτειο του σπουδαίου αθηναϊκού μουσείου, το παγκόσμιο – και διά της UNESCO – αίτημα της επανένωσης των αριστουργημάτων που σχεδίασε ο Φειδίας παραμένει αναπάντητο. Η κυβέρνηση του Μπόρις Τζόνσον – άλλοτε ένθερμος υποστηρικτής της επιστροφής των Μαρμάρων στον γενέθλιο τόπο τους – επιμένει να μετέρχεται το γνωστό τέχνασμα: το αέναο «πινγκ - πονγκ» μεταξύ του Ουέστμινστερ και του Βρετανικού Μουσείου που διασφαλίζει (προσώρας) την παραμονή των Γλυπτών στη βρετανική πρωτεύουσα.

Όμως πάντα ρει. Η βρετανική κοινή γνώμη υποστηρίζει αναφανδόν τη διόρθωση αυτού του «ιστορικού λάθους». Με τη θέση αυτή

συντάσσονται κορυφαίοι βρετανοί διανοούμενοι, πανεπιστημιακοί, καλλιτέχνες και δημοσιογράφοι, αλλά και ολόκληρα μέσα ενημέρωσης, όπως η έντυπη ενσάρκωση του βρετανικού συντηρητικού κατεστημένου, η εφημερίδα «Τάιμς». Το ίδιο κάνει – (πολύ) αργά, αλλά σταθερά – και η πολιτική τάξη της Γηραιάς Αλβιώνος. Μιλώντας αποκλειστικά στα «NEA Σαββατοκύριακο», έξι βρετανοί βουλευτές ενώνουν τις φωνές τους και ζητούν από την κυβέρνηση του Λονδίνου να κάνει πράξη το αυτονόητο: να επιτρέψει την επανένωση των Γλυπτών που τόσο βάνουσα ξερίζωσε ο λόρδος Ελγιν από το αρχαιοελληνικό μνημείο στις αρχές του 19ου αιώνα. Επιβεβαιώνουν δε ότι το όνειρο της επανένωσης μπορεί να γίνει πράξη εφόσον υπάρξει πολιτική βούληση. Είναι αυτοί που, μαζί με τους συναδέλφους τους, έχουν τη δύναμη, αν το θελήσουν, να επιτρέψουν τον επαναπατρισμό των αρχαιοελληνικών τεχνουργημάτων, τροποποιώντας τον «Νόμο περί Βρετανικού Μουσείου» του 1963, ο οποίος απαγορεύει την εκχώρηση αντικειμένων που βρίσκονται στη συλλογή του ιδρύματος. Δεν είναι, άλλωστε, τυχαίο ότι το πρώτο αίτημα περί επανένωσης διατυπώθηκε μέσα στο ίδιο κοινοβούλιο το οποίο τα αγόρασε, για λογαριασμό του κράτους, από τον Ελγιν: το υπέβαλε – εις μάτην – το 1816 ο βρετανός βουλευτής Χιου Χάμερσλι. Τα μέλη της Βουλής των Κοινοτήτων και της Βουλής των Λόρδων καλούν το Λονδίνο να προσέλθει σε ειλικρινή διάλογο με την Αθήνα και εκτιμούν ότι η επιστροφή των Γλυπτών – την οποία θεωρούν «ηθική

υποχρέωση» της Βρετανίας – είναι «θέμα χρόνου». Παράλληλα, η διάσημη (και Ελληνίδα πλέον) συγγραφέας Βικτόρια Χίσλοπ – η οποία, διαβάζοντας πέρυσι τη συνέντευξη του Τζόνσον στα «NEA», εξοργίστηκε και αποφάσισε να ενταχθεί στο κίνημα για την επανένωση των Γλυπτών –, αποτίνει έναν ξεχωριστό «γενέθλιο» φόρο τιμής στο Μουσείο της Ακρόπολης, τονίζοντας ότι τα βρετανικά επιχειρήματα θα καταπέσουν και «το ελληνικό φως θα λάμψει ξανά επάνω στα Μάρμαρα». Επίσης, η ντέιμ Τζάνετ Σούζμαν, σπουδαία σαιξπηρική ηθοποιός και πρόεδρος της Βρετανικής Επιτροπής για την Επανάσταση των Μαρμάρων (BCRPM), αναφέρεται στη σημερινή συγκέντρωση διαμαρτυρίας στο Βρετανικό Μουσείο, στο Μπλουμσμπερι του Κεντρικού Λονδίνου, με αίτημα – τι άλλο; – τον επαναπατρισμό των Γλυπτών. Εκεί, μέσα στο επιβλητικό κτίριο της οδού Γκρέιτ Ράσελ Στριτ, εκτίθενται, εδώ και 205 χρόνια, τα παρθενώνεια αριστουργήματα. Η ένταξή τους στη συλλογή του μουσείου έγινε έναν χρόνο αφότου ο Ελγιν, πρεσβευτής της Βρετανίας στην Υψηλή Πύλη, τα πούλησε στη βρετανική κυβέρνηση έναντι 35.000 στερλινών. Η συναλλαγή εγκρίθηκε με 82 ψήφους υπέρ και 30 κατά. Σήμερα, η ίδια Βουλή μπορεί να ανατρέψει εκείνη την απόφαση. «Μια τέτοια χειρονομία εκ μέρους της Μεγάλης Βρετανίας θα τιμούσε για πάντα το όνομά της» είχε πει το 1986 η Μελίνα Μερκούρη, με τον Μάικλ Φουτ, πρώην γένη των Εργατικών, να υπερθεματίζει: «Η κυβέρνηση που θα το τολμήσει θα επευφημηθεί για τη μεγαλοψυχία της».

ΛΟΡΔΟΣ ΝΤΑΜΠΣ

μέλος της Βουλής των Λόρδων (Εργατικός), πρώην υπουργός

«Αυτό που πρέπει να καταστήσουμε σαφές είναι ότι η επιστροφή των Γλυπτών του Παρθενώνα θα αποτελέσει εξαίρεση. Δεν θα δημιουργήσει προηγούμενο, με κίνδυνο να διατυπωθούν αιτήματα για την επιστροφή εκατοντάδων άλλων έργων τέχνης σε όλο τον κόσμο. Πιστεύω ακράδαντα ότι τα Γλυπτά του Παρθενώνα πρέπει να αποτελούν ένα ενιαίο σύνολο. Όχι να βρίσκονται διάσπαρτα σε διαφορετικές χώρες. Τα Μάρμαρα έχουν κλαπεί από την Ελλάδα. Πάνω από όλα, όμως, συμβολίζουν κάτι που είναι εξόχως σημαντικό για την Ελλάδα και τους Έλληνες. Πρέπει να τα επιστρέψουμε».

ΝΤΕΪΒ ΝΤΟΥΓΚΑΝ

βουλευτής περιφέρειας Αγκους (Σκωτικό Εθνικό Κόμμα)

«Ανά τον κόσμο συναντάμε ορισμένες δύσκολες περιπτώσεις εθνικών θησαυρών οι οποίοι, στο παρελθόν, είχαν αγοραστεί νόμιμα από ξένα μουσεία, αλλά σήμερα οι χώρες προέλευσής τους θεωρούν ότι τα μουσεία αυτά δεν έχουν δικαίωμα να τους κρατούν. Τέτοιες περιπτώσεις είναι περίπλοκες. Ωστόσο, τα Μάρμαρα του Παρθενώνα δεν ανήκουν σε αυτές. Αντιθέτως, η συνεχιζόμενη εκτόπισή τους από τον Παρθενώνα αποτελεί ξεκάθαρη περίπτωση βρετανικού εξαιρισμού. Πιστεύω ότι το Βρετανικό Μουσείο πρέπει να κάνει αυτό που είναι σωστό: να τα επιστρέψει εκεί όπου ανήκουν, στην Ελλάδα. Όσο δεν το κάνει, προσβάλλει τόσο την Ελλάδα όσο και τον λαό της».

ΤΖΑΝΕΤ ΣΟΥΖΜΑΝ

πρόεδρος της Βρετανικής Επιτροπής για την Επανάσταση των Μαρμάρων του Παρθενώνα (BCRPM)

«Όταν θα διαβάσετε αυτές τις γραμμές, σήμερα Σάββατο, εμείς θα βρισκόμαστε συγκεντρωμένοι στο Βρετανικό Μουσείο για να τιμήσουμε τη 13η επέτειο του Μουσείου της Ακρόπολης. Διακόσια και πλέον χρόνια έχουν περάσει και ακόμη δεν έχει διεξαχθεί μια σοβαρή συζήτηση για την επανένωση του σπουδαιότερου έργου της κλασικής αρχαιότητας. Εδώ και 13 χρόνια, όμως, έχει εξαφανιστεί κάθε ίχνος δικαιολογίας για τη μη επιστροφή των Γλυπτών. Αυτά τα μάρμαρα, τα οποία αποκολλήθηκαν από τον Παρθενώνα χωρίς άδεια, στέκονται ακόμη σε μια θλιβερή πτέρυγα του Βρετανικού Μουσείου λαχταρώντας να επανενωθούν με τα υπόλοιπα Γλυπτά στο αρχικό περιβάλλον τους στην Αθήνα».

ΜΑΡΓΚΑΡΕΤ ΦΕΡΙΕΡ

βουλευτής περιφέρειας Νότιου Λάναρτσιρ (ανεξάρτητη)

«Θα ήθελα να συγχαρώ θερμά το Μουσείο της Ακρόπολης για τη 13η επέτειό του. Η βρετανική κυβέρνηση θα πρέπει να αποδεχθεί ότι η συνεχιζόμενη κατοχή των Μαρμάρων του Παρθενώνα συνιστά μια ξεπερασμένη πολιτική, η οποία είναι βαθιά ριζωμένη στον ιμπεριαλισμό. Η πραγματικότητα είναι ότι εξακολουθούμε να παρακρατούμε ένα κομμάτι της ελληνικής κληρονομιάς χωρίς να έχουμε κανένα απολύτως δικαίωμα. Η έναρξη ενός ουσιαστικού διαλόγου με την Ελλάδα με αντικείμενο την επιστροφή των Γλυπτών είναι το λιγότερο που μπορεί να κάνει η κυβέρνησή μας. Η επιστροφή τους εκεί όπου δικαιωματικά ανήκουν αποτελεί τη μοναδική ηθικά αποδεκτή λύση».

ΛΟΡΔΟΣ ΚΑΜΠΕΛ-ΣΕΪΒΟΥΡΣ

μέλος της Βουλής των Λόρδων (Εργατικός)

«Τα Γλυπτά του Παρθενώνα ανήκουν στην Αθήνα. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το Ηνωμένο Βασίλειο πρέπει να τα επιστρέψει στην Ελλάδα. Κατά τη γνώμη μου, αυτό είναι κάτι που θα συμβεί στο μέλλον. Δεν αναρωτιέμαι, λοιπόν, αν θα γίνει, αλλά πότε. Είναι θέμα χρόνου».

ΒΙΚΤΟΡΙΑ ΧΙΣΛΟΠ

συγγραφέας

Μια ευχετήρια κάρτα για τα γενέθλια του Μουσείου Ακρόπολης

Πρώτα απ' όλα, θέλω να σου ευχηθώ χρόνια πολλά, πανέμορφο Μουσείο Ακρόπολης. Σε επισκέπτομαι κάθε φορά που βρίσκομαι στην Αθήνα. Και, κάθε φορά, μου κόβεις την ανάσα με την ομορφιά σου – και την υπομονή σου.

Γιατί είμαι σίγουρη ότι η υπομονή σου θα ανταμειφθεί;

Διότι εκατομμύρια Βρετανοί αισθάνονται όπως εγώ: πιστεύουν ότι τα Γλυπτά του Παρθενώνα που βρίσκονται στο Βρετανικό Μουσείο πρέπει να επανενωθούν με εκείνα που ήδη φιλοξενείς, εκείνα για τα οποία σε χτίσανε.

Διότι οι περισσότεροι στη Βρετανία δεν συμφιζούνται τη στάση του Βρετανικού Μουσείου ότι μας κάνει χάρη που κρατάει τα Γλυπτά για να τα θαυμάζει ο κόσμος στο Λονδίνο.

Διότι, όσες φορές κι αν επαναλάβουν το ψέμα τους, η αλήθεια είναι ότι δεν υπήρξε «φιρμάνι» με επίσημη σφραγίδα που να δίνει στον λόρδο Ελγιν άδεια να ξεριζώσει τα Μάρμαρα από τον Παρθενώνα. Το μόνο που υπήρξε ήταν μια επιστολή υπογεγραμμένη από έναν αξιωματούχο στην αυλή του σουλτάνου η οποία του επέτρεπε να κάνει σχέδια και να κατασκευάσει εκμαγεία ώστε να μπορέσει να δημιουργήσει αντίγραφα.

Τα Μάρμαρα αποκτήθηκαν κάθε άλλο παρά νόμιμα. Αποκτήθηκαν με δωροδοκία των φρουρών προκειμένου να κάνουν τα στραβά μάτια κατά τη διάρκεια της βίαιης και καταστροφικής απόσπασής τους από το κτίριο του Παρθενώνα.

Ο λόρδος Ελγιν (οι έλληνες αναγνώστες ξέρουν σίγουρα ότι τον τίτλο αυτόν τον κληρονόμησε, δεν τον κέρδισε) δεν έμεινε γνωστός για τίποτε άλλο εκτός από την κλοπή των Μαρμάρων. Εζησε μια ζωή με την πεποίθηση ότι έχει περισσότερα δικαιώματα από τους άλλους – και όταν ξέμεινε από χρήματα, πούλησε τα κλεμμένα αντικείμενα στο Βρετανικό Μουσείο. Αλλά το μουσείο αυτό δεν τα «συντήρησε», όπως τόσο αυτάρεσκα ισχυρίζεται. Τα έτριψε για να φαίνονται πιο λευκά και αστραφτερά. Δύσκολα το λες αυτό συντήρηση...

Η πεποίθηση ότι πολλά πολιτιστικά αντικείμενα και θησαυροί πρέπει να επαναπατριστούν στις χώρες προέλευσής τους είναι ισχυρή και διανοητικά. Εκτιμώ ότι είναι θέμα χρόνου να καταπέσουν όλα τα επιχειρήματα που προβάλλουν η κυβέρνηση των Συντηρητικών (η οποία βρίσκεται στα πρόθυρα της κατάρρευσης) και το Βρετανικό Μουσείο και το ελληνικό φως να λάμψει ξανά επάνω στα Μάρμαρα.

REUTERS/DYLAN MARTINEZ

ΛΟΡΔΟΣ ΣΙΚΑ

μέλος της Βουλής των Λόρδων (Εργατικός)

«Η Βρετανία στεγάζει τη μεγαλύτερη συλλογή κλεμμένων αντικειμένων μεγάλης πολιτιστικής αξίας. Τα αντικείμενα αυτά πρέπει να επιστραφούν στις χώρες και στους λαούς όπου ανήκουν. Τα Μάρμαρα του Παρθενώνα ανήκουν στην Ελλάδα. Αποτελούν κομβικό μέρος της ιστορίας και της ταυτότητάς της. Πρέπει να επιστραφούν στην Ελλάδα χωρίς καμία καθυστέρηση. Η παρέμβαση της UNESCO είναι ευπρόσδεκτη. Ωστόσο, οι προσπάθειες πρέπει να διευρυνθούν και να συμπεριλάβουν και άλλα έθνη, ώστε και αυτά να μπορέσουν να ανακτήσουν τα τεχνουργήματά τους».

ΒΑΡΟΝΗ ΤΣΑΚΡΑΜΠΑΡΤΙ

μέλος της Βουλής των Λόρδων (Εργατικός)

«Στέλνω τις θερμότερες ευχές μου στο Μουσείο της Ακρόπολης για τα επιτυχημένα και ευοίωνα 13α γενέθλιά του. Δεν θα μπορούσε να υπάρξει καλύτερη στιγμή για την επανένωση των Γλυπτών του Παρθενώνα στο αθηναϊκό σπίτι τους. Αυτό, τουλάχιστον, θα αποκαθιστούσε κάπως τη διεθνή αξιοπρέπεια ενός ηθικά καταρρακωμένου Ηνωμένου Βασιλείου. Ας ναυλώσουμε αεροπλάνα για να μεταφέρουμε διεθνείς πολιτιστικούς θησαυρούς, όχι απελπισμένους πρόσφυγες. Δυστυχώς, δεν περιμένω από την παρούσα κυβέρνησή μας να επιδείξει ένα τέτοιο ηθικό μεγαλείο. Γι' αυτό καλώ το Βρετανικό Μουσείο, που υπηρετεί την κοινωνία των πολιτών, να κάνει αυτή την ηθική και δημιουργική πράξη».